Ч. 19 (15.110). Львів, субота 28. січня 1939. Оплата почтова оплачена ґотівкою. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіов Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Тільки одна листа до карпатоукраїнського сойму.

КУП ПОДАЄ ІЗ ХУСТУ УРЯДОВУ ВІСТКУ, ЩО ГОЛОВНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ ДОПУСТИЛА ТІЛЬКИ ОДНУ ВИБОРЧУ ЛИСТУ КАНДИДАТІВ ДО ПЕРШОГО КАРПАТОУКРАЇНСЬКОГО СОЙМУ, ЩО її ВИСТАВИЛО УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЄ ОБЄДНАННЯ, ТОМУ ЩО ДРУГУ ЛИСТУ НЕ ЗГОЛОШЕНО У ПРИПИСАНОМУ ЗАКОНОМ ЧАСІ. ТІ, ЩО ЗГОЛОСИЛИ БУЛИ ДРУГУ ЛИСТУ, НЕ ПОВТОРИЛИ її ІЗ ЗАКОННИМИ ПОПРАВКАМИ І ТИМ ДАЛИ ДОКАЗ, ЩО ПЕРЕКОНАЛИСЯ, ЩО ЇХ СПРАВА СТОЇТЬ ЗГОРИ НА СТРАЧЕНІЙ ПОЗИЦІЇ.

ЦЯ УРЯДОВА ВІСТКА НАПОВНЮЄ НАЙБІЛЬШОЮ РАДІСТЮ ВСЕ СВІДОМЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ, ЯКЕ ЯК ОДИН МУЖ ПІДЕ ЗДИСЦИПЛІНОВАНОЮ ЛАВОЮ ДО ВИБОРІВ, ВИЯВЛЯЮЧИ ТАКИМ ЧИНОМ ПОВНЕ ДОВІРЯ СВОЇЙ ВЛАДІ. 12. ЛЮТОГО НЕ БУДЕ НІОДНОГО СВІДОМОГО УКРАЇНЦЯ, ЯКИЙ НЕ ВИКОНАЄ СВОГО НАЦІОНАЛЬНОГО І ГРОМАДЯНСЬКОГО ОБОВЯЗКУ. ВИСЛІД ВИБОРІВ РІШАТИМЕ ПРО ДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ТА ПРО її ДОЛЮ. НА ЦЮ ВЕЛИКУ ХВИЛИНУ ВИБОРІВ ДО ВЛАСНОГО СОЙМУ ЧЕКАЛА КАРПАТСЬКА УКРАЇНА 20 ЛІТ. ДЕНЬ 12. ЛЮТОГО БУДЕ ЯСКРАВИМ ДОКАЗОМ, ЩО ВИБОРИ ДАДУТЬ ДІЙСНО СПРАВДІ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

Прхала довірений Бенеша.

Будапештенська радіовисильня, яку не можна підозрівати у спеціяльних симпатіях до українців подає сензаційні інформації про ґен. Прхалу у звязку з його номінацією. Отже Прхала був до війни звичайним учителем і свою військову карієру почав щойно на Сибірі. Генерал Прхала був за давнього режиму довіреним б. президента Бенеша та з його доручення їздив у минулорічних критичних вересневих днях, як окремий висланник Бенеша до Москви.

ПРИЙДЕ ПРХАЛА ЧИ НЕ ПРИЙДЕ?

ПАТ подає із Хусту, що одинокою темою розмов у Карпатській Україні є справа ґен. Прхали. Кола зближені до карпатоукраїнського уряду намагаються переконати прилюдну опінію, що справа вже зліквідована і що ґен. Прхала до Карпатської України вже не вернеться. Зате чеські кола змальовують ситуацію в зовсім іншому світлі і приїзду Прхали до Хусту вижидають кожної години.

Дво і півгодинна розмова мін. Рібентропа з мін. Беком.

У четвер в пополудневих годинах міністр закордонних справ Німеччини фон Рібентроп відбув розмову із польським міністром закордонних справ Беком. Розмова тривала дві і пів години.

У другому дні свого побуту німецький міністр закордонних справ Рібентроп відвідав у товаристві німецького амбасадора фон Мольтке премієра Складковського. Після тих відвідин мін. Рібентроп був ще із мін. Беком та німецьким амбасадором у маршала Сьміґлого-Ридза. В год. 12.40 мін Рібентроп зложив вінець на могилі незнаного вояка. В год. 13 прийняв мін. Рібентропа президент Мосьцицький сніданням. Пополудні зложив мін. Рібентроп вінець на могилі німецьких вояків на цвинтарі на Повонзках. Пополудні відвідали нім. міністра: премієр Складковський та мін. Бек. Вечором відбудеться в німецькій амбасаді бенкет.

Влада безпеки в Карпатській Україні переходить до українських рук.

КУП подає із Хусту, що 40 січовиків відбуває окремий вишкіл служби публичної безпеки, щоб служба публичної безпеки в Карпатській Україні перейшла вцілому до українських рук.

ЖАНДАРМЕРІЯ ПЕРЕХОДИТЬ ТЕЖ В УКРАЇНСЬКІ РУКИ.

КУП подає із Хусту, що карпатоукраїнська влада прийме більше число жандармів, які мають приналежність до одної із карпатоукраїнських громад та володіють українською мовою словом і письмом. Зголошення треба слати до Краєвої Команди жандармерії в Хусті. Точніші дані про цю справу проголосять пізніше.

ДЕРЖАВНИЙ ГЕРБ, БАРВИ ТА ПРАПОР КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

КУП подає із Хусту, що правнича комісія при владі Карпатської України докінчує праці над законопроектом, який устійнює державні барви, герб та прапор. У найближчому часі появиться відповідний закон.

З УЖГОРОДУ ТА МУКАЧЕВА МОЖНА ДАЛІ ЗАБИРАТИ СВОЄ МАЙНО.

КУП подає із Хусту, що представники мадярської та чехословацької військової влади підписали у Братиславі умову, що на її підставі всі, що залишили на евакуованій території своє ворушне майно (меблі) зможуть його вивезти з Ужгороду й Мукачева до двох місяців, по відновленні залізничої сполуки та іншої комунікації.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЛЯ ЕМІГРАЦІЇ ЖИДІВ ІЗ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

КУП повідомляє із Севлюшу, що там створено Краєву Жидівську Організацію, яка взяла на себе обовязок подбати про можливости переселення жидів із Карпатської України до заморських країв. У тій цілі згадана організація має навязати контакт із представниками жидівського світу за океаном.

Націоналісти здобули Барсельону.

Райтер повідомляє: Наварська дивізія та інші національні частини увійшли в четвер вполудне до Барсельони без бою, не стрічаючи ніякого спротиву.

Французькі джерела потверджують цю вістку.

ІЗ ПРАПОРАМИ ТА ОРХЕСТРАМИ ВХОДИЛИ НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ДО БАРСЕЛЬОНИ.

Головна кватира армії ґен. Франка повідомляє, що повне окруження Барсельони національними військами закінчилося в четвер в полудне, після здобуття Тібідабо, Ребасада й Монжі. Коло год. 2.30 пополудні національні війська почали входити до столиці Катальонії.

Райтер повідомляє, що наварські й марокканські дивізії увійшли до Барсельони із розвинутими прапорами та з орхестрою напереді. Червоні частини покинули без дальшого бою місто, заки туди ще ввійшли націоналісти.

ЯК ПРИЙШЛО ДО УПАДКУ БАРСЕЛЬОНИ.

Окремий висланник Райтера повідомляє, що в ночі зі середи на четвер національні війська окружили з усіх боків Барсельону, відтак від заходу марокканські дивізії під командуванням ґен. Яґве заатакували укріплення на горі Монжі. Одночасно наварська дивізія та мішана італійсько-еспанська дивізія пішли приступом на гору Тібідабо, відтинаючи таким чином відворот червоним у північному напрямі. Червоні ставили лиш дуже слабий опір і вже коло полудня національні війська почали входити до Барсельони. Дві години пізніше ціле місто опинилося в руках націоналістів.

На вулиці вийшло кількасот тисяч мешканців із прапорцями національної Еспанії в руках, та витали ентузіястично похід національного війська. Одночасно на всіх державних будинках та на багатьох домах появилися національні еспанські прапори. Декуди населення перервало поліцийні кордони та виталося з вояками й цілувало їх. Найбільше захоплення настало тоді, коли національна армія дефілювала під тріюмфальним луком із світової вистави з 1929 р.

Одночасно з військом увійшли до міста знаменито зорганізовані жіночі відділи, які почали розділювати виголоднілим мешканцям хліб, консерви, шоколяду й конденсоване молоко.

ПРЕМІЄР БАРСЕЛЬОНСЬКОГО УРЯДУ У ФРАНЦІЇ.

Авас подає, що премієр барсельонського уряду Нехрін та міністр закордонних справ Альварез дель Вайо виїхали у четвер рано до Перпініян. Число евакуованих із Барсельони обчислюють на 100 тисяч мешканців. Червона армія — як кажуть — згромадилася на нових становищах на північ від покиненої Барсельони.

——o——

За одностайну прилюдну опінію.

(З приводу виборів до самоуправних установ).

Львів, 26. січня 1939.

(К.) На сторінках нашого часопису було вже кілька дописів з царини самоуправних виборів. Не потребуємо пригадувати, що це справа в українському внутрішньо-політичному житті сьогодні найважніша. Вона вимагає від усього зорганізованого українського громадянства незвичайної активности, однодушности і свідомости історичної хвилини, яку переживаємо та яка очевидно сьогодні ставить далеко більші вимоги до нас, ніж ставили їх колинебудь звичайні часи.

І ці дописи дозволяють уже поробити деякі висновки, що мають загальніший характер.

Перший висновок — це той, що у терені нема однозгідности поведінки при виборах. Нпр. снятинські вибори — це інший тактичний тип, ніж яворівські або бориславські. Здаємо собі добре справу з того, що перешкодою до узгіднення цих вагань є відсутність одного загального виборчого осередка. Не входимо в причину цього явища, можемо хіба висловити гаряче побажання, щоб цю недостачу українські рішальні політичні чинники якнайскорше усунули. Та проте рівнобіжно з цією, назвім це, тактичною виборчою неоднородністю, помічуємо незвичайно відрадне явище: з цілої низки міст і містечок дістали ми повідомлення, що там дійшло до порозуміння всіх діючих у даних місцевостях політичних груп, які потворили всюди спільні виборчі комітети. Словом, доли найшли спільну мову, не зважаючи на верхи. І це найвідрадніше явище теперішньої хвилини. Наш загал розуміє, що треба за всяку ціну змагати всюди до творення **спільних українських виборчих комітетів,** зложених з представників усіх українських політичних груп і партій. Треба тільки, щоб це справді всюди сталося. Здається, правильности цієї вимоги не потребуємо аж доказувати. Чейже ніхто не схоче перечити, що вибори до самоуправних тіл — це суто-політичний акт, який до того на нашій території має ще національний характер. А в такому акті не сміє бути розходжень поміж українцями. Партійні, світоглядові, не говорячи вже про групові, клясові чи особисто-клікові ріжниці й амбіції, мусять зникнути! Українське громадянство мусить витворити одностайну непохитну опінію, яка б у корені спаралізувала всякі спроби відступити від тієї одностайної виборчої лінії поведінки.

Ось так потреби української одноцілої виборчої акції сьогодні ніхто не піддає у сумнів, і не в тому розходження чи вагання. Ріжниці серед нашого громадянства повстають щойно тоді, коли має прийти до рішення, чи до виборів іти самому та наражуватись на можливі втрати, хочби і для найгарнішої засади, чи при помочі компромісу зробити це ризико втрат найменшим. Правда, тактику накидує нам часто польська сторона, коли вона собі компромісу не бажає. Та бувають випадки, де є навпаки. І тому перед українським громадянством та його політичними організаціями стоять сьогодні такі питання: чи в самоуправних виборах потрібна якась одна українська ґенеральна лінія? Якщо так, то що краще: підчинитись цій лінії і ризикувати тут і там втратами стану посідання та навіть ці втрати понести, чи льокальними відступленнями, хоч з погляду місцевих інтересів і корисними, цю одну-одностайну лінію затерти? Чи звузити самоуправні вибори і звести їх лише до льокальних імпрез, істотним змістом яких стане каналізація, пасовиська, студні — щонайвище школи і захисти?

Цього питання не аналізуємо і не даємо на нього конкретної відповіді. Залишаємо це для тих відповідальних низових діячів, які його рішатимуть.

Зате торкнемося ще справи, до якої матеріял находимо вже в дотеперішньому ході виборів. Цією справою є виборча активність. Безперечно, тут прийдеться в скорому часі ствердити ріжницю поміж українським селом і містом. Сама виборча техніка і боротьба з надуживаннями вимагає великої меткости, апарату, солідарности. У місті, якого населення свідоме ваги самоуправи може навіть більше, ніж село, врештою воно більше скупчене, лекше за провід, що і з правного боку опанує виборчу акцію, як відомо, дуже складну. На селах під цим оглядом будуть великі трудноці. І тому сьогодні паде велика відповідальність на сільську інтеліґенцію, особливо на духовенство. Воно повинно, свідоме цієї просто історичної хвилини, зробити все, щоб допомогти нашому населенню опанувати формальний і технічний бік справи, зокрема воно повинно не допускати до розбиття по селах. Адже відомо, як часто по селах при виборах до громадських рад рішають групові чи особисті амбіції, іноді сильніші від політичних. Та й тут треба надіятися, що сьогодні ті партикулярні відхили буде можна переломити.

Далеко більше загрозливі інші настрої, на які ми вже нераз звертали увагу: настрої провізорії. Не будемо скривати того, що боїмось їх. Знаємо, що наші люди просто з нетерплячкою вичікують на часописи, радіові авдиції, ловлять кожну вістку, кожну сензацію. У цьому горячковому стані, який підвищують закордонні відомости, деякі кола нашого селянства тратять змисл для буденщини, легковажать речі, які їм видаються дрібними, може й непотрібними. Цю психозу треба поборювати, хоч з другого боку не слід забувати, що піднесене самопочуття може бути позитивним причинком збірної активности. Ці розколихані настрої наших мас ми повинні просто осідлати і спрямувати їх у русло, корисне для нашої національної політики. Може бути, що наші узагальнення дещо перебільшені. Тим не менше обовязком преси є звернути на них увагу саме тепер, коли вступаємо у другу підготовну стадію, **у стадію виборів до сільських органів самоуправи.**

Пишемо про ці справи сьогодні, хоч їх не порушували вже давніше. Бо обовязком українського пресового органу є реагувати якнайшвидше на всі явища, які приносить нам кожний день. І — витворювати одностайну прилюдну опінію, яка зі силою українського внутрішнього закону усувала б недостачі нашого громадянського життя. Чи треба пригадувати, як дуже нам сьогодні потрібний такий внутрішній український закон?

Довкола відвідин міністра Рібентропа у Варшаві.

ГОЛОСИ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ.

Консервативний **„Час“** (ч. 26 з 26-го січня ц. р.) у статті п. н. „Відвідини в пяті роковини“ звязує візиту мін. Рібентропа з розмовою мін. Бека з американською журналісткою на тему закордонної політики Польщі. В цій розмові мін. Бек особливо підкреслив змагання Польщі до рівноваги між Росією й Німеччиною.

„Розмова полк. Бека — пише п. (й. м.) — появилася в день приїзду мін. фон Рібентропа. Це очевидний доказ, що керманичі Третього Райху здають собі вповні справу зі становища Польщі в усіх наведених проблемах. А тому, що вони все-ж хочуть дотеперішню співпрацю з Польщею продовжувати й розвивати, то це свідчить, що вони дивляться на наші взаємини в такий самий спосіб, як це ми робимо. Тут нема ніяких непорозумінь, нема рішуче ніякої залежности одної політики від другої, **кожний контраґент має свобідну руку і їх взаємини і зобовязання торкаються тільки справ, що випливають із сусідських взаємин.** У цій ділянці крок за кроком, правда не без труднощів і не без перешкод, але таксамо і не без поважних досягнень, усувається те, що оба народи ділить, розвязується ті проблеми, яких розвязка вимагає згідного співжиття. Ця праця, може бути, що з малим засягом, але власне тому успішна, йде вже від пяти літ. Візита німецького міністра у Варшаві вказує, що вона при тих самих методах йтиме і далі.“

З приводу відвідин міністра Рібентропа
товицька „Польонія“ пише:
„Беручи під увагу число диплю
них візит в останньому тижні, треба
ти, що переживаємо дуже гарячі час
виглядає так, наче б відбувалась
підготова до неминучих подій та
спроби не допустити до них. Зразу
лося, що це Схід Европи доставляє
одних і других. Сьогодні ясно, що
ший плян висуваються радше західні
ви з уваги на те, що наближається
нівно хвилина ліквідації громадян
Еспанії. Очевидно, що це не
значіння подій на Сході. Але пересу
не місце в календарі. А одночасно
нює ролі окремих держав. Бо ж
що хто бажає дуже сильно заанґажу
у західньому напрямі, той хотів би
тому часі забезпечену спину і певніс
ра на Сході...
„Заповіджені візити міністрів фон
бентропа і ґр. Чяна у Варшаві під
глядом пророчисті. Це властиво
але ревізити, на які довго треба було
ти. Те, що вони мають відбутись
рівночасно, також прорекисте.
ють значіння Польщі для мира на
Европи. Мира дуже потрібного
що снують на Заході дуже
дуже рисковні пляни.“

—o—

З польської преси.

Українська політика ОНР та ендеків сходить

В ч. 7. „Діла“ з 12-го січня ц. р. зреферували ми розмову співробітника тижневика „Ютро Праци“ з відомим оенерівським діячем д-ром Т. Ґлюзінським про українську справу. В тій розмові д-р Ґлюзінський висловив думку, що не можна протиставитися відбудові української держави над Дніпром, але навпаки Польща повинна повести таку політику, щоб українці відбудову тієї наддніпрянської держави завдячували Польщі, а не... Німеччині. Що-ж торкається Східної Галичини то д-р Ґлюзінський з відповідним притиском підкреслив, що це інтеґральна частина польської держави, але „поляки не мають наміру польонізувати тієї країни, якщо меншини, що її заселюють, виявляться льояльні супроти держави“. Редакція „Ютра Праци“ дала тій розмові наголовок: „Кіюв так, Львув — ніґди“.

Та ось в ч. 26. оенерівського орґану **„АБЦ“** з 26-го січня ц. р. д-р Ґлюзінський умістив статтю п. н. „Моя розмова в українській справі“, в якій руками й ногами відпекується і від наголовка, який дала редакція „Ютра Праци“ його розмові і від цілого тексту розмови.

„А вже зовсім чужий мені — пише д-р Ґлюзінський — фантастичний погляд, який
редакція „Ютра Праци“ приписала
такім уступі розмови: „Але
що українці зрозуміють колись
ку і конкретно глянуть на дійсність
наються тоді, що Польща розуміє
рес у створенні незалежної України
лицею у Києві“.
У своїй статті д-р Ґлюзінський так
вує цей погляд:
„В розмові я сказав, що в
носинах справа української
сії — це виключно
що вдаряє одночасно в Польщу
ріння деяких кол, які
симпатіях, що їх
петлюрівці — це будова
леді, бо ця група не типова
не має ніяких впливів у Києві
створення незалежної України в
дні, коли цим керує Берлін
ських українців, то це буде
загроза для польських
врешті я покликався з
рестейський договір і на
краінського клюбу Дмитра

складену в нашому соймі у травні 1928. р., в якій говорячи про створення незалежної України за російським кордоном додав: „А льоґіка історії каже, що ніколи трицятьміліонова матірня держава не зрезиґнує з 6-ти міліонів своїх земляків, відділених вузькою річкою від матірнього пня, тимбільше, коли ті землі були колись культурним і політичним національним Піємонтом. Тією свідомістю перейнятий цілий український нарід і всі його партії".

„Ця декларація,—пише д-р Ґлюзінський— яку я з натиском вказав і відчитав, не знайшлася — хоч я дав її текст — у розмові „Ютра Праци" зі мною. Важко булоб умістити її під наголовком „Київ так — Львів ніколи".

В дальшій частині своєї статті д-р Ґлюзінський пише про те, що у „Варшавскім Дзеннику Народовім" появилася гостра полеміка з його поглядами, які надрукувало „Ютро Праци" у розмові з ним. У звязку з тією ендецькою полемікою д-р Глюзінський заявляє, що ендецький публіцист займає в українській справі становище близьке до його справжніх поглядів. А ті його справжні погляди, як це виходить з його спростування, зводяться до того, що не тільки „Львів ніколи" але й „Київ ні". Оце спільна точка оенерівської й ендецької політики

Відповідь міністра внутрішніх справ на інтерпеляцію посла Степана Барана у справі заборони продажі українських часописів на Волині.

Міністр Внутрішніх Справ, Н. ПН.10/27/2. Варшава, дня 11. січня 1939. р. Інтерпеляція посла С. Барана у справі заборони продажі українських часописів на Волині.

До Пана Маршала Сойму.

У звязку з письмом Пана Маршала з дня 6. XII. 1938. п. ч. п. і V. 11/Р. маю шану переслати таку відповідь на інтерпеляцію посла д-ра Степана Барана у справі „заборони виданої деякими староствами на Волині продавати у книгарнях і кіосках українські часописи, що виходять у Львові", принято на 3 засіданні Сойму дня 3. грудня 1938. р.

Кольпортажа періодичних видавництв за посередництвом книгарень і кіосків є реґульована на терені волинського воєвідства з одного боку загальнообовязуючими правними приписами, з другого боку порядковими розпорядками Волинського Воєводи з дня 30. серпня 1935. п. ч. БПП. 13/35 про продажу часописів (Волинський Воєвідський Денник ч. 25 з дня 28. IX. 1935. р. поз. 164/, виданими на підставі ст. 108. точка 2. розпорядку Президента Р. П. з дня 19. I. 1928. р. про орґанізацію і засяг ділання влади загальної адміністрації за згодою Воєвідського Виділу.

На підставі повищого порядкового розпорядку кольпортажа часописів без огляду на їх мову дозволена тільки на підставі рішення відповідної повітової адміністраційної влади.

Щодо конкретних випадків, які подав інтерпелянт, вияснюю:

Повітовий староста у Луцьлу рішенням з дня 9. XI. 1938. р. відмовив Сакалеві Осипові, як заступникові фірми „Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка" дозволу на продажу часописів взагалі, а не, як інтерпелянт твердить, лише українських, з уваги на те, що названий від довшого часу продавав часописи без попереднього дозволу адміністраційної влади згідно з цитованим вище порядковим розпорядком Волинського Воєводи і за це його покарали. При видачі рішення староста мав на увазі також і ту обставину, що Сакаль Осип нераз спроваджував видавництва, які з огляду на зміст були конфісковані; ту конфіскату затвердив суд.

Повітовий староста в Кремянці рішенням з дня 22. XI. 1938 р. заборонив філії „Книгарні ім. Шевченка" у Кремянці продажу, всяких, а не лише українських часописів, тому, що ця книгарня, як це стверджено, від довшого часу продавала часописи, не маючи конечного дозволу адміністраційної влади

Отже у світлі цих вияснень заміти інтерпелянта про заборону видану адміністраційною владою на Волині у справі продажі українських часописів, не находять потвердження.

(—) Славой-Складковскі
міністр.

Поміщуючи буквальний текст цієї відповіди п. міністра зазначуємо, що вона торкається тільки справи кольпортажі ґазет і їх продажі у книгарнях чи кіосках. Окрему ділянку творить взагалі допущення української преси з Галичини на Волинь поіменним передплатникам за готівковою почтовою оплатою. Ця справа буде предметом окремої соймової інтерпеляції.

Гумористика у поважній формі.

У варшавськім щоденнику „АБЦ" з 26. ц. м. появилась під наголовком „Українські пресові куліси. Митрополит Шептицький проти віцемаршала Мудрого" така кореспонденція зі Львова:

У пресовому процесі „Діло" контра Ганасевич — видавці „Діла" не могли опрокинути закиду, що те видавництво не є фінансоване гр.-кат. Митрополичою Курією. Цей вислід процесу був кілька місяців тому великою сензацією Львова. Тепер „Діло" стало предметом зацікавлення українських політиків не тільки каварняних. Бо в останніх днях „Діло" поширюється і з пополудневого перемінюється на поранний часопис. Безсумнівно „Діло" розбудовується для ослаблення впливів „Нового Часу", що співробітничає з віцемаршалом Мудрим, головою УНДО. Отже хто дав „Ділові" фонди на розбудову і на скріплення боротьби з Мудрим? Коли зробив це св. Юр..., то політичні наслідки цього можуть бути дуже важливі для цілої акції самоврядних виборів, що відбуваються у Східній Галичині (в оригіналі: Малопольщі). Передбачуємо, що виборчий бльок від Мілени Рудницької до українських соціялістів знокаптує табор віцемаршала Мудрого, оскільки св. Юр покаже гр.-кат. духовенству поборювати в тих виборах прихильників польсько-української нормалізації, яким проводить віцемаршал Мудрий."

Авторові цієї кореспонденції не можна відмовити фантазії. З факту, що „Діло" замість післяполудня появляється тепер у незміненім обємі ранком, видумав він цілий внутрішньо-український заговір: проти голови УНДО В. Мудрого, проти „Нового Часу" та проти здогадних чи справжніх прихильників українсько-польської „нормалізації" у самоуправних виборах. На чоло цього заговору дотепний кореспондент поставив св. Юр і велів Митрополичій Консисторії сипнути грошем на поширення непоширеного ні на одну сторінку „Діла". До того автор тої замітки розпочинає її відразу від сущої брехні, першої у ланцюзі дальших брехонь: на розправі Ганасевич—„Діло" взагалі не дійшло до мериторичного розгляду Ганасевичівських „ревеляцій". „АБЦ" уважає, видно, що не може існувати пресове видавництво без затаєних фондів і грошевитого мецената: тимчасом у такій видавничій кооперативі, як Вид. Спілка „Діло", кожний сотик явний і десятки разів перевірюваний ріжними контрольними органами. Коли б кореспондент „АБЦ" орієнтувався бодай сяк-так у львівських відносинах, то знав би, що веселість, яку викликала його „ревеляція", що св. Юр „фінансує" чи „субвенціонує" „Діло", цілком осмішила винахідника тієї новини та не повторяв би такої нісенітниці.

Як назвати всі чергові „ревеляції" „АБЦ" у наведеній кореспонденції залишаємо до вирішення самим читачам. Дурниця на дурниці їде та дурницею поганяє. Ясна річ, що це не є матеріял для поважної полеміки і спростувань.

Як відомо, „АБЦ" — це не гумористичний часопис, але він думає, що в українських справах не обовязує поважний підхід та що найглупіша гумористика чи провокація — щире золото, коби тільки лаяти „Діло" або св. Юр. Львівський кореспондент „АБЦ" має перед собою блискучу карієру: радимо п. Маріянові Домбровському звернути на нього увагу й заангажувати його на політичного передовика до „ІКЦ" як знавця українських справ: він здистансував би навіть славного вже у світі п. Сара!

Україніка.

РУМУНСЬКА ПРЕСА.

„Курентуль" (Букарешт) з 19. I. займається у статті „Закордонно-політичні орієнтації" необхідністю та неминучістю німецького пляну у справі створення української держави над Дніпром. — Цю статтю передрукував **„Зібенбірґіш Дайтшес Таґеблят"** з 21. I.

„Букарестер Пост" з 15. I. помістила вступну статтю „Мир у басейні Дунаю", в якій обговорює значіння карпато-української держави.

РОСІЙСЬКА ПРЕСА.

„Русскія Записки" (Париж) у числі за січень приносять статтю Бассехеса п. н. „Польща й українська справа".

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Грватска Стража" з 24. I. приносить низку телеграм і заміток про положення в Карпатській Україні у звязку з виборами.

„Обзор" з 23. I. містить інформації чеських „Лідових Новін" на карпато-українські актуальні теми.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

„Фелькішер Беобахтер" з 24. I. приносить власну телеграму з Хусту, в якій подає зміст промови премієра Карпатської України Волошина на святі з 22. I.

„Вестдайтшер Беобахтер" (Кельн) з 21. I. у статті „Чесько-словацькі проблеми" займається розвитком подій у Карпатській Україні у звязку з іменуванням ген. Прхали.

„Ґренцботе" (Братислава) займається у числах з 19, 20, 21. і 22. січня широко конфліктом між карпато-українським урядом та Прагою, осуджуючи методи Праґи і знасилування конституції у випадку ген. Прхали.

„Дайтше Рундшау" (Бидгощ) з 24. I. містить повідомлення про поворот ген. Прхали до Праги. Це повідомлення походить від офіціяльного Німецького Інформаційного Бюра і виразно каже, що „Прхала по розмові з прем. Волошином зрозумів, що не може бути міністром".

ФРАНЦУЗЬКА ТА БЕЛЬҐІЙСЬКА ПРЕСА.

„Парі-Суар" присвятив кілька сензаційних статтей Андрієві Бродієві п. н. „Великий процес державної зради у Празі".

З бельґійських денників „Ля Лібр Бельжік" з 21. м. м., „Летоаль бельж" з 24-го, „Ле Вен-

тієм Сіекль" з 15-го і швайцарська „Ля Реві" з 20-го присвятили більші статті українській справі. Заторкнена ними тема находить свій відгук і в ріжних пізніших числах.

Бельгійський щоденник „Ля Метрополь" помістив 18. січня дві статті, брюссельський „Ля Газет" 20. січня одну більшу статтю про пляни Німеччини у звязку з Україною.

Роля Українського Народнього Обєднання.

Офіціоз Українського Народнього Обєднання помістив передову статтю, в якій інформує про утворення президії Українського Народнього Обєднання, його склад, та характер цієї партії, яка буде відігравати в Карпатській Україні таку ролю, як націонал-соціялістична в Німеччині або фашистівська в Італії.

—o—

Інтервю міністра Рібентропа в дорозі з Берліна до Варшави.

Між Познанем і Варшавою мін. Рібентроп дав у своїй сальонці інтервю представникові „Курієра Червоного". Він висловив погляд, що нема справи, в якій німці не могли б порозумітися з поляками; можливости господарської та культурної співпраці є великі.

На запити кореспондента мін. Рібентроп пояснив, чому Німеччина ставиться неприхильно до Ліги Націй та до комунізму і згадав про свій давніший побут у Польщі.

—o—

Еспанські національні війська завойовують решту Катальонії.

На північному відтинку катальонського фронту здобули національні війська сильно укріплені села Еліяна, Кардона і Кляріяна, на середущому відтинку: Сан Пейс, Еліза де Монсеррат і вілля де Кавальс, на південному відтинку: 4 місцевости, з яких деякі становлять передмістя Барсельони. При цьому вони захопили 1.000 полонених та багату добичу.

БАРСЕЛЬОНА ЗВІДУСІЛЬ ОКРУЖЕНА.

Як подає Авас, кольони генерала Яге переправилися на лівий беріг ріки Ільобреґат та заняли становища перед горбками Монтгуїч. Піхота обстрілює всі виходи з міста, артилерія — пристань.

Наварський корпус, що наступає з півночі, заняв Руві та Кіріко де Тарерза; його ліве крило вдаряє на схід, в околицю Бадальони. Барсельона вже звідусіль окружена; на північному відтинку національні відділи віддалені від себе на кілька кільометрів, на півдні — кількасот метрів.

Ген. Франко рішив не наступати на Барсельону, доки не окружить її звідусіль. Місто не може витримати облоги, бо не має харчів.

—o—

Можливість французької інтервенції в Еспанії.

ДАЛЬШІ ГОЛОСИ ІТАЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

„Джіорнале д' Італія" дальше обговорює поголоски про французькі пляни окупації еспанського Марока і Мінорки та підкреслює, що така окупація була б:

1) неспровокованою агресією проти Еспанії;

2) отвертою інтервенцією, на яку Італія не могла б глядіти байдуже;

3) нарушенням „статус кво" на Середземному Морі.

„Інформаціоне Діпльоматіка" натякає, що французька окупація Мінорки або іншої частини еспанської території становила б для Італії „казус беллі". Італійські леґіонери, які разом з еспанською національною армією зближуються до Пиринеїв, не становлять ніякої загрози для Франції.

НІМЕЦЬКИЙ КОЛЬОНІЯЛЬНИЙ КОРПУС ВІДЧАЛИТЬ З ТРИЄСТУ?

Як подає „Івнінґ Стандард", Німеччина зосередила на італійському кордоні дві дивізії з т. зв. кольоніяльного корпусу. Їх мабуть вишлють до Тріесту.

ПОГОЛОСКИ ПРО ЗМІНУ СТАНОВИЩА НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ ДО СПРАВИ ПОЛЬСЬКО-МАДЯРСЬКОГО КОРДОНУ.

Деякі польські часописи твердять, немов би будапештенські урядові кола дістали вістку, що німецький уряд тепер був би готов погодитися на польсько-мадярський спільний кордон. Цю зміну становища мав би він закомунікувати підчас свого побуту у Варшаві.

Литовські ґерманофіли.

Польська преса пише, що опозиційні групи литовського громадянства розвели енерґійну акцію проти ковенського уряду. Зорганізувавшись у **„Союзі Активістів"** з централею **у Клайпеді,** почали вони видавати часопис **„Спільний Похід",** в якому нападають на сучасний уряд за його становище в справі Вальна. Активісти проголосили орієнтацію на Німеччину як єдино реальну в сучасних відносинах. Цікаве, що до литовського „Союзу Активістів" приступили не тільки прихильники б. премієра Вальдемараса, але також католики та народні соціялісти.

ПАТ ПРО СУТИЧКИ МІЖ „СІЧОВИКАМИ" І ЧЕХАМИ.

ПАТ повідомляє: Щойно в середу наспіли вістки про інциденти, до яких дійшло в неділю і понеділок, після протической демонстрації в Хусті. Розаґітовані промовами члени „Карпатської Січі" намагалися після повороту до своїх сіл та містечок на власну руку усувати тамошніх чехів. У Данилові „січовики" здемолювали мешкання нотаря — чеха, у Тирнові намагалися роззброїти станицю жандармерії. У православному селі Іза населення потурбувало кількох „січовиків".

„Розбудова" СССР.

Московський Уряд дістав пять нових народніх комісаріятів.

В Москві зреорґанізовано вже третій союзний нар. комісаріят — важкого промислу. Поділено його на 6 нових комісаріятів:

1) Топлива під проводом Л. Кагановича.

2) Електротехнічого промислу під проводом Первухіна.

3) Залізний промисл — Меркулов.

4) Металюрґія — Самохвалов.

5) Хемічний промисл — Денісов.

6) Будівельний — Соснін.

Цю реорґанізацію, проектовану від кількох місяців, спричинила господарська криза.

І. ЧОЛГАН. 2

Поворот Дон Кіхота.

Дон Кіхот поставив руку на раменах еспанки, а другою зробив у повітрі рішучий рух.

Коршма ревіла боєвими окликами у ріжних мовах світу. Бочки вина були порожні.

І над ранком виїхала з коршми ватага нових лицарів та спрямувалась на дель Арріка. На чолі їхав високодумний лицар Дон Кіхот із Манчі, сидячи на модерній Розинанті, вже не на коняці, а на повзі з комбриґом москалем та з жагучою еспанською дівчиною. Позаду підстрибував на шкапині переляканий Санчо Панза.

III.

30, VIII. 1938. Комунікат барсельонського радія:

— Увага, увага! Вчора вдалось втекти з рук справедливости підлому псові Санчові Панзові. Клятий ворог люду змилив чуйність наших стеж і вночі прокрався крізь західні застави, показуючи виказку комісаря. Із ним утік один вязень, високий і худий тип, Дон Кіхот, груба аристократична птиця. За приловлення збігців нагорода, за їх трупи похвала!

1. IX. 1938. Радіовисильня Саляманка:

— Тут Саляманка! Надаємо комунікат головної кватири національних військ.

Нині ранком сталась подія, що пригадує собою найкращі геройства в усесвітній історії, а водночас показує, до чого здібне еспанське лицарство під золоточервоним стягом. Сьогодні вранці на катальонському фронті, відтинок Арріва-Валь де Лебрера, появилась велика змоторизована і кінна частина ворожих військ. Посередку посувалась могутня постать середньовічного лицаря. Коли задзижчали перші кулі, він підніс руку й загукав:

— Станьте, песиголовці! Сам вид хоробрих лицарів розібє ворогів у пух і прах! А-гей, за мною!

Загуділа земля під колесами повзів і кінськими копитами. Заграли скоростріли. Літаки шугали над землею.

— Не бійтесь їх! — ревів Дон Кіхот — це не пропелери, а вітряки. Не бийтесь, шалені, з вітряками!

Зірвав із шиї циганки, що принишкла в повзі, білу хустину і заткнув нагорі.

— Їдьте сюди, за мною! Ось удолині череда баранів. Ми виграли, слава!

І повз та більша частина ватаги загналась у саму середину мавританських частин. Решту червоних горлорізів вибито до ноги. Так преславний Дон Кіхот, лицар лицарів, сам один розторощив і віддав у руки справедливости ватагу міжнародніх опришків. Прибув до нас, як на лицаря пристало: з чурою Санчо Панзом та дамою серця Дульчінеєю із Тобозо. Ген. Франко надав йому титул маркіза.

Модерну Розінанту — тяжкий повз можна оглядати на ринку в Бурґос. Арріба Еспанія!

1. IX. 1938. год. 22.30 Барсельона:

Нинішній день минув на всіх фронтах спокійно. Тільки на відтинку Валь де Лебрера невеличкий наш відділ заманено гидко в засідку й вирубано до ноги. Але підлі гади Дон Кіхот і його попутчик Санчо Панза не оминуть помсти люду! Смерть їм!

*

У репрезентаційній салі Старшинського Клюбу в Бурґос горіли осяйні лямпи, блистіли жирандолі.

За буфетом опецькуватий Санчо Панза вдесяте цілувався зі старшинами, вдесяте випорожнював чарку та розказував про свої та Дон Кіхотові подвиги. Маркіз Дон Кіхот із Манчі в елеґантному фраку ввійшов на танкову салю попід руки із ґенералом Фаль де Баро. Переливались пристрасні тони еспанського танґа.

Дон Кіхот шарлятанським рухом поправив білу троянду в бутонірці і попросив до танцю свою товаришку з коршми та повзу.

— Сіньоріто Дульчінеє — сказав по кількох кроках. — Ви прегарно танцюєте. Я не думав, що в мандрівній циганці скривається справжня аристократка.

Вона пригорнулась до Дон Кіхота так, що він мимовільно глянув в її очі. Вони горіли жаром мрій, виплеканих полудневими ночами. Та маркіз Дон Кіхот дивився уже над ними, перед себе, вдаль.

Вийшли на терасу. Виноградове листя червонілось від перших поцілунків осени. Тепла вереснева ніч настроювала сентиментально.

Висока постать у фраку усміхнулась мрійливо-разно:

— Яка гарна Еспанія! Ні? Варто для неї не одне пожертвувати... Пахнуть помаранчі на вітру, під бальконами бренять ґітари, над бальконами — літаки... Правда?

— Так — шептала тьмяно еспанка, не думаючи уже мабуть про зміст слів. Віддавала раз глибше, сильніше, ближче, червоні уста нахилялись на віддаль. Дон Кіхот уже нахилявся, коли нагло обернувся. У дверях стояли дві сильветки. Маркіз підійшов до них:

— До мене?

— Так. Підете за нами.

Дон Кіхот усміхнувся до Дульчінеї:

— Вибачте, сіньоріто, на хвилинку.

* *

(Докінчення буде)

Економічний огляд.

Середній стан і праця над ним у поляків та у нас.

(З ПРИВОДУ ЗАСІДАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ РАДИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВОЄВІДСТВА.)

Звідомлення з засідання Господарської Ради, що її скликав Секретаріят Порозуміння Польських Сусп. Організацій у Тернополі, подала довше чи коротше майже вся наша преса. Але **висновків** з того, про що там говорили поза „Ділом“ (див. „Діло“, ч. 10, стаття „Кожна медаля має дві сторінки“) ніде, хоч вони невеселі і повинні викликати серед українського громадянства, бодай у міродатних його кругах, **дуже поважну застанову.** Заповів ще подати свої висновки д-р Степан Баран у другій частині своєї статті п. н. „Лекція з польської офензиви на Поділлі“ на сторінках офіціозу УНДО „Національна Політика“, обговоривши покищо в І-ій частині реферати та промови польських діячів на згаданому засіданні. Можна сподіватися, що висновки д-ра Барана, як доброго знавця справ нашого Поділля, обіймуть цілість тематики. Ми хочемо тут дати кілька міркувань від себе з приводу виступу одного з польських референтів, дир. Грещука, який занявся спеціяльно **купцями й ремісниками, представивши, як швидко росте стан посідання поляків у торговлі й ремеслі на Поділлі.**

Коли опертися на цифрах, що їх подав референт-поляк (а це мусимо зробити, бо власної порівняльної статистики не маємо), то наш стан посідання в торговлі й ремеслі на території тернопільського воєвідства є може кращий, як дехто думає. Але коли йому приглянутись зі **становища динаміки**, то нема занадто чим радіти. Ми стоїмо майже на місці!

Коли йде про **купців** — то про це говорять ось-такі цифри з відсоткового відношення, що їх навів дир. Грещук:

	1936	1938	
українці	23 %	24 %	+ 1
поляки	14 %	18 %	+ 1
жиди	63 %	58 %	— 5

Розглядаючи повищі цифри, треба взяти в їх оцінці під увагу те, що вони дотичать трьох останніх **років, коли ми** — як здавалося — проявили особливий розмах у розбудові рідної торговлі, коли то назагал наша творча ініціятива проявилась у безупинному основуванню нових підприємств, спираючись на зростаючий господарський патріотизм широких українських мас.

Поданий вище 1 відсоток зросту говорить, що ми — всупереч сподіванням — властиво не **йдемо вперед**, бодай на Поділлі. Цей стан особливо яскравий, коли прирівняти його до динаміки поляків, які **опановують майже в цілости позиції, здавані жидами в ділянці торговлі**, дарма, що мають доступ до всіх державних і недержавних посад.

Не краще і з **ремеслом.** Правда — наш стан посідання все ще значний, бо в 1938 р. (кінець жовтня) ремісників-українців було 42%, поляків 30%, жидів 28%. Але, як заявив дир. Грещук, — „відсоток польських ремісничих підприємств росте дуже швидко **коштом українців і жидів**“.

Спинення розвоєвого темпа українців у ремеслі й купецтві Поділля (чим слушно міг хвалитись польський референт) осягнене — поза всякими субвенціями — безупинною **працею** всіх кругів польського громадянства, об'єднаного на ґрунті цієї важної для нього місії. Організація нових купецьких шкіл із пляновим скеровуванням туди сільських хлопців, створення „кресового фонду“ і численних кас безвідсоткового чи низьковідсоткового кредиту, послідовна організація нових торговельних, ремісничих і промислових підприємств, будова численних і великих домів та галь для усунення браку торговельних льокалів, широка, подекуди навіть аґресивна пропаґанда польської молоді і старшого елементу в користь польської торговлі, ремесла і промислу, спроваджування купців і ремісників зі заходу, контакт польської інтеліґенції і духовенства з міщанським станом — ось усе це ще невичерпані наші засоби, яких уживають поляки для підтримки і вирощення свого середнього стану.

Наші занедбання в розбудові середнього стану, брак урбаністичної програми і часті промахи (може й мимовільні) у стихійних проявах наростання українського міщанства, точніше купецько-ремісничого стану, виступають особливо виразно, коли їх поставити поруч польської динаміки в цій ділянці. Тема наших занедбань може дати цілу товсту студію, якої матеріял особливо був би прикрий з повоєнних, зокрема з останніх років, коли ми вже — бодай так здається — **зрозуміли вагу міста.**

Ось для прикладу: у товариській вечері, що її влаштувала у грудні м. р. Купецька Конґреґація у Львові на закінчення щорічного свята польського купецтва, взяли участь м. ін.: львівський воєвода п. Білик, президент міста д-р Островський, гор. староста п. Клімув, полк. Ґрушка від команди військової львівської округи і багато інших достойників зі світських та духовних кругів. Подібний тісний контакт бачимо і в інших містах, особливо на терені Сх. Галичини й Волині: воєводи, старости, президенти міст, директори банків, професори університетів (згадаймо хочби рухливість проф. Ґломбінського) і люди на інших визначних становищах ідуть у гущу польського міщанства, виголошують пламенні промови, фундують нагороди за „найкращі виставові вікна“, входять у провідні органи безвідсоткових кас і ними займаються, складаючи туди також свою жертвенну пайку, тощо.

А в нас? І то в обставинах, які ми вище зясували, та ще й у часах гарячкової „ревіндикації душ“? **У нас цього контакту майже зовсім нема!** На купецькі чи ремісничі свята зявиться — буває — відпоручник УНДО (дуже рідко член Парл. Репрезентації) і дехто з преси. Преосв. Бучко має на терені міщанства свої заслуги, але наше духовенство проявляє назагал (якщо взагалі десь проявляє) дуже малу активність у середовищах зорганізованого міщанства (СУК, Зоря, Міщ. Братство, тощо). Навіть звязок кооперації зі зорганізованими купцями перервався внаслідок господарсько-ідеольоґічних ріжниць чи радше особисто-групових, не завжди поважних розходжень. Не вдалась досі у нас спроба зорганізувати мережу безвідсоткових чи низьковідсоткових кас (у це діло особливо польське духовенство вложило велику енерґію, а в нас тільки Перемишль довів діло до кінця), не повелись теж деякі інші спроби в напрямі координації господарської праці.

Хоч у житті українського середнього стану появилося в останніх роках чимало активних позицій, то супроти небезпек і чужої рухливости та фанатизму — все те не вистачає. Як не що інше, то бодай недавня сесія Госп. Ради в Тернополі повинна стати для нас грізним „мементо“ і змінити багато дечого у відношенні української духовної та світської інтеліґенції до третього стану та в праці над його освідомленням і зміцненням.

В. Несторович.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

ФАХОВИЙ ПОРАДНИК КУПЦЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.

Під кінець березня п. р. вийде з друку „Фаховий порадник купця“. Книжка матиме поверх 500 сторін вісімки. Поодинокі відділи опрацювали: **д-р Ф. Свістель** (торговельне право), **д-р І. Грицай** (податки), **проф. Л. Шанковський** (купецькі рахунки і калькуляція) **В. Несторович** (книговодство), **інж. Л. Савойка** (товарознавство), **проф. І. Лежогубська** (ділове листування), **проф. З. Котович** (торговля). **м-р Кальба** (адміністраційні приписи). Книжка появиться накладом Союзу Українських купців під редакцією В. Несторовича.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ПРАЦІ ГОСПОДАРСЬКОЇ РАДИ СХ. ГАЛИЧИНИ ЗА ПЕРШИЙ РІК ЇЇ ІСТНУВАННЯ.

12. лютого п. р. мине І-ий рік від покликання до життя Госп. Ради Сх. Галичини. Як виходить зі звідомлення, поміщеного в пресі, Рада мусіла перебороти перші організаційні труднощі, але не вважаючи на те зуміла вона теж занятись засадничими і пильними потребами місцевого господарського життя. Інвестиційна Комісія мала низку засідань, на яких зреферовано та обговорено справи: комунікації, живців і дітниць та ріжних інвестицій. На тлові справ: нафтові справи,

Особливо пильно занялась Рада справою каналу Балтик — Чорне Море. Реферат проф. Матаковича видано друком, сподіваючись, що він прискорить реалізацію цеї „начальної і засадничої проблеми південно-східних земель“. (Невеличку згадку про цю книжку помістили ми вже в „Ек. Огляді“). Також інші реферати друкує Г. Рада, щоб порушені теми зробити теж доступними для ширшого загалу.

Анкета, яку розписала Рада до всіх староств, а яка дотичить державного, самоврядного, суспільного і „народового“ будівництва (що означає „народове будівництво“ повинні вияснити українські члени Госп. Ради) дала добрі вислідн і принесла цікавий матеріял.

Крім інвестиційної комісії працюють ще комісії: кредитова і для біжучих питань. Госп. Рада слідкує за всіми госп. проявами і забирає голос в усіх актуальних госп. справах Сх. Галичини (м. ін. в обороні загроженої дріжджарні в Лисиничах).

Треба зазначити, що це „забирання голосу“ мабуть вичерпувалось висилкою ріжних постулятів до уряду в Варшаві чи інших урядових чинників, бо впродовж року назагал майже нічим не зазначилась назовні діяльність Госп. Ради і ніяка її акція не мала прилюдного розголосу, коли не рахувати кількох дрібних вісток у пресі.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ПІСЛЯ УСТУПЛЕННЯ ШАХТА.

Димісія д-ра Г. Шахта з посту президента німецького Райхсбанку викликала незвичайне заінкавлення в цілому світі. Це ж був „чарівник“ фінансів Німеччини, творець скомплікованої грошевої системи, недавно ще диктатор у господарській політиці німців, людина з величезними впливами навіть тепер, коли його роля стала скромніша, обмежуючись до проводу державного банку.

Причини димісії Шахта не є відомі і це залишає тим, що пишуть на цю тему, широкі можливости їх інтерпретації. Назагал уважають, що Шахт відійшов, бо дальший компроміс між його лібералістичним світоглядом і тоталістичними тенденціями Німеччини був виключений. Його спроби задержати рівновагу німецької фінансової політики при незвичайних експериментах гітлеризму на ґрунті воєнної господарки увінчались досі успіхом. Разом з попередніми його заслугами, в часі його господарської диктатури, придбало це Шахтові величезне признання. Не тільки в Німеччині, але і в світі вважають Шахта господарським чи точніше фінансовим генієм. І тому — при відході його від влади в держ. банку — в пресі роїться від песимістичних прогноз дотично дальших господарських шляхів Німеччини.

Прилюдна збірка на Рідну Школу від 6. до 22. січня п. р. недозволена. Одначе це не перешкоджає самочинно переслати дар на коляду Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46.

З нашої кооперації.

ЗВЯЗКИ Р. С. У. К. НА ЗАКАРПАТТІ.

Ревізійний Союз Українських Кооператив навязав звязки з кооперативним союзом у Севлюші, який обєднує всі кооперативи Карпатської України. На його адресу Р. С. У. К. вислав уже поважну кількість своїх кооперативних видань та висилає йому постійно по 100 прим. „Кооперативної Родини“. Поза тим Р. С. У. К. співпрацює з Союзом у Севлюші над устійненням діловодства в обох союзах та в їх членських кооперативах.

НАРАДИ В СПРАВАХ КООПЕРАТИВНОГО ПРОМИСЛУ.

Дня 21. п. м. відбулася в Р. С. У. К. нарада, в якій розглянули стан цілого виробництва нашої кооперації і приступили до устійнення правил дальшої організації кооп. промислу.

ЦЕНТРОСОЮЗ ПЕРЕВОДИТЬ АКЦІЮ КОНТРАКТОВИХ ДОСТАВ ХЛІБОРОБСЬКИХ ПРОДУКТІВ.

Восени п. р., коли над Европою нависла була небезпека німецько-чеської, а навіть світової війни, витворилася була така ситуація на яйчарськім ринку, що заграничні відборці перестали скуповувати товар, а вслід за тим ріжні експортові фірми на нашій території також стримали всякі закупи. Тоді ціле хліборобське населення Галичини засипало наші кооперативи товаром і був тиждень, коли запаси української кооперації дійшли були до 40 вагонів яєць, тоді, коли нормально в тій порі року вони не перевищають 8 вагонів тижнево. Провід української кооперації станув на становищі, що в такій ситуації не вільно залишити села без помочі і в той спосіб успішно здав іспит із своїх завдань і зрілости.

Одначе було би несправедливо — пише у своїй статті на цю тему в Г. К. Ч. дир. І. Мартюк — щоб кооперація мала самі лише обовязки, а ніяких прав. Тому в цьому році кооперація візьме на себе обовязок збуту збіжевих і тваринних продуктів, однак під умовою, що що її члени візьмуть на себе зобовязання доставляти згідно із агори усталеним пляном всі свої продукти.

Сторінка без політики.

Майстри шпигунської штуки.

НАЙЗДІБНІША НІМЕЦЬКА ШПИГУНКА.

Між шпигунами світової війни була одна справді незвичайна жінка. Вона називалася Ірма Марія Лесер, але у шпигунських хроніках всі знали її як „Панну Доктор".

Було це ще перед війною. Залюбилася у молодім гарнім поручнику гузарів, а що родичі про те кохання не хотіли й чути, молода дівчина, бо було їй ледви 16 років, втекла з дому родичів до свого коханого. Родичі були багаті, отже дівчина не знала біди. Ну, але кохання було сильніше, віж слова батьків.

Небавком показався наслідок любови: вродилася нежива дитина. Офіцир не мав аж такої великої платні, щоб міг себе і свою любку удержувати. Тому чимраз більше залізав у довги, вкінці цілком покинув офіцирський стан. Приятель офіцира представив його п. Матессіові, який був у Берліні на Більовстрассе представником одної фірми автомобілів. В дійсности була там централя німецької шпіонажі. Пан Матессій, як добрий психольоґ і знавець людей, зараз пізнав, що офіцир надається своєю інтеліґенцією дуже добре до шпигунського заняття. Заплатив за нього всі його довги та записав на листу шпигунів. Панна Лесер стануда теж на ту службу. В той спосіб вилізли обоє з матеріяльної біди та почали вигідне, безжурне життя.

Головним тереном їх роботи була Франція. Панна Анна була пильна і метка. Нагло її любчик вмирає на запалення сліпої кишки. Тепер панна Анна зачинає працювати в Матессія на власну руку, самостійно. Виїздить до Франції, де зупиняється в малім готелі як панна, що по укінченні студій хоче відпочити, забавитись та для своєї розваги малювати. Не було б у цім нічого дивного, якби не те, що місце свого відпочинку вибрала саме в такій околиці, де відбувались маневри французької армії...

Молоденька, гарна, ніжна й щебетлива дівчина. Якжеж таку не любити? Отже всі офіцири та вояки, які теж у тім готелі мешкали, справді її полюбили; так вона могла без перешкоди фотографувати й малювати досхочу. А пан Матессій у Берліні робив великі очі, коли побачив оригінальні фотографії. Зрозумів, що панна Анна це першорядна сила. А щоб ще більше її заохотити до шпигунського діла, то — знаючи її невигаслу любов до померлого офіцира — твердив, що й небіжчик певно був би з неї задоволений.

На весну 1914. року пізнала панна Анна поручника Остена з Бельґії; зачала з ним любощі, щоб тим лекше могла шпіонувати. Одначе тут не мала щастя, бо випадково відкрилися очі бельґійському офіцирові. Її арештували, але спритна шпигунка втікає до Голяндії.

В Амстердамі вона змінює цілком тоалету, купує окуляри та їде до Довер, відтак на острів Вайт. Тут на моторовім човні робить часто прогульки, рівночасно малює. В малім готелі на побережжі, де тепер мешкала, підслухала, що нею цікавляться. Цього їй досить; вона пакує ручну валізку та виїздже до Парижа, опісля за документами до Берліна. Тимчасом англійські та бельґійські уряди між собою порозумілися та ствердили, що та елеґантна дама з Брюсселі, в англійському готелі, яку всюди було видно в товаристві поручника Остена, та сама, що була на острові Вайт, отже німецький шпигун, здемаскований бельґійським офіцирам. Від тієї хвилини на шпигунських листах виступає панна Анна як „Панна Доктор".

Вибухла війна. „Панна Доктор" в Італії. Наймає автомобіль та виїзджає на французько-італійську границю. Тут перебирається за сестру Червоного Хреста і з відповідними документами їде до Парижа. Знайшла пана Пісcара, який стоїть на чолі фірми автомобілів. Він теж німецький шпигун. Одержавши від нього відповідні інформації, з документом доньки бельґійського офіцира їде до Брюсселі. По дорозі все дуже бистро обсервує, щоб привезти до Берліна якнайбільше інформацій.

У Берліні панна Анна стає „правою рукою" Матессія. А цей розкинув свої шпигунські сіти вже по цілім світі. Аж тут дістають вістку, що їх паризький спільник — застрілився. Не видержали його нерви такої напруженої, небезпечної праці. Смерть його дуже невигідна для німецької розвідки. Треба було „заткати діру" на паризькому становищі. Отже Панна Доктор рішається їхати до Парижа. Тут віднайшла заступника Піссара, якогось грека Кудоянiса, який мав крамницю з південними овочами. Панна Доктор знову зачинає подорожувати по Франції. Небавком заручується з підофіцером, що працює у французькій контррозвідці; він має паралізувати ворожу шпіонажу, отже виловлювати німецьких шпигунів. Від нього довідується „Панна Доктор", що по Франції вештається небезпечний німецький шпигун, т. зв. „Панна Доктор" і що до бюра контррозвідки прийшов якийсь пан Кудояніс, який за ціну сто тисяч франків обіцяв вказати, де та жінка обертається. Того було „Панні Доктор" досить. Висилає до грека білет, де просить прийти до каварні Х., щоб передати йому пятьдесять тисяч франків. Рівночасно висилає другий лист до французької поліції. В ньому повідомляє, що грек є німецьким шпигуном, що в даній годині має бути в каварні Х. та що його любка виїхала до Бордо. Грека арештували та по короткім процесі розстріляли. А Панна Анна вернулася до Берліна.

Одначе у 1917 р. вона знову в Парижі і тут, як служниця, обікрала бюро французької контррозвідки, а важні папери забрала зі собою до Берліна.

У 1918. р. відчувалось, що війна добігає кінця. А тимчасом німці хотіли виконати рішальний удар, головну офензиву. Тоді не було вже східного фронту і німці могли кинути всі свої сили проти аліянтів, але вони не мали в Парижі добрих шпигунів, отже не могли знати, де саме найслабша точка, щоб нагло і з цілою силою на неї вдарити.

Знову стала в пригоді „Панна Доктор". Вона рішає дістатися до Парижа. В тій цілі їде кораблем до Барсельони (Еспанія була невтральною державою). Там висідає та зголошується як жінка великого плянтатора в Південній Америці. Жінка багача, має гроші, отже розкидає їх направо і наліво. А що була справді гарна, інтеліґентна та знала ріжні мови, то легко дісталася між високі, впливові, еспанські кола. Так навязавши контакт із впливовими в Еспанії чинниками, скоро зорґанізувала еспанський Червоний Хрест. Дипльоматичні перешкоди усунено і на чолі комітету, що складався з еспанської аристократії, їде на французький фронт. Везе туди на автах багато білля, ліків та їди. І так їде „Панна Доктор" з тим еспанським Червоним Хрестом вздовж цілої боєвої французько-німецької лінії, роздаючи воякам всякі речі. Тимчасом заїхали в такий відтинок фронту, де зачався бій. Треба було перевязувати ранених. Пані з Еспанії взялись у польових шатрах до шпитальної праці. До шатра де була „Панна Доктор", принесли бельґійського офіцира. Коли йому перевязали рану, він попросив цигаретку. „Панна Доктор" вволила його просьбу та в цій хвилині ранений бельґієць пізнає Панну Анну. Тим бельґійцем був той самий Остен, який уже в Бельґії відкрив в Панні Анні німецького шпигуна. Хоч виснажений рештками своїх сил наробив бельґієць крику, дав алярм про своє відкриття. В шатрі повстає паніка, з цього скористала Панна Доктор, моментально вхопила револьвер бельґійця і під крилами ночі втікає у сторону фронту. Ніодна куля її не вчепилась. Зате їй вдалося убити двох вояків, а знявши з одного плащ і шапку втекла до німецьких стеж.

Кінець війни застав „Панну Доктор" в Берліні. Зруйнована фізично морфіною і кокаїною, хотіла знайти своїх батьків, але вони вже не жили. Недавно писали про її смерть в одній санаторії у Швайцарії. У хвилинах притомности вона мала згадувати грека в Парижі і того, який усе жив у її серці — поручника гузарів, її одиноку, правдиву любов...

Подав О. Ст. Ковалів.

Зірки цілорічної моди.

Щороку між Парижем і Ню-Йорком [illegible] жива виміна думок, кого вибрати на „найбільше елеґантну жінку світа"? Це питання [illegible] не з ріжними інтересами тих, що творять моду, роблять для неї рекляму і заробляють на цьому величезні гроші. Може не всі знають, що минулого року оце почесне відзначення здобула княжна Віндсору і це признання прийняли загально зі симпатією. Цього року ця честь припала пані Антенорі Патіно, [illegible] Злуч. Державах як „королева цинку". [illegible] ствердило, що ця пані ввесь минулий [illegible] одягалася з незвичайним смаком і добирала всі частини своєї ґардероби з подиву [illegible] скромністю, тоді, як княжна Віндсору [illegible] хил до занадто яскравих ґудзиків і [illegible] ротьба між цими двома суперницями [illegible] увесь рік. Кажуть, що вона була тяжка [illegible] що найтяжче одягатись скромно хоч [illegible] видавати багато грошей. Пані Патіно — [illegible] амбасадора Болівії в Парижі, доньки [illegible] Дюркаль. Її чоловік 30 років тому був [illegible] ним дрібним урядовцем. Одного дня йому [illegible] подарував якусь дику гору в Болівії, [illegible] сплатити свій довг. Патіно посадив там [illegible] плю і ходив туди на прохід, аж одного [illegible] відкрив, що там є зложжя цини. За одну [illegible] став багачем. За панею Патіно йде цілий [illegible] дам, що займають по черзі почесні (і [illegible] почесні) місця найелеґантніших жінок [illegible] себто Парижа з Ню-Йорком получених [illegible] дротним телеґрафом. За Антенорою Патіно йде княжна Віндсору, далі княжна [illegible] „шваґерка", потім Беґум Аґа Хан, пані [illegible] Віліямс, маркіза Парік, ґрафиня Варвара [illegible] вітц-Ревентльов (давня княжна Мдівані) [illegible] коемниця нюйорського міліонера [illegible] пані Неш-Дюбонне і жінка франц. [illegible] Бонне.

Знавці жіночої моди та буджету [illegible] що кожна з цих дам має на свої щорічні видатки від 800.000 до 8 міліонів франків [illegible] разом видали за рік 38 міл. на прикрасу [illegible] особи. Державний скарб повинен їм висловити за це якнайщирішу подяку.

ГУМОР.

ПІВЕНЬ ЯК ГОДИННИК

Французький повістяр Бальзак [illegible] працював усю ніч до досвіта. На [illegible] домику досвіта пів звичайно півень, [illegible] чи йому, що пора спати. Раз, коли [illegible] був у роспалі праці, і півень своїм криком [illegible] дратував його, він крикнув до свого [illegible] „Занесіть когута до годинникаря на [illegible] лиці!" Льокай був збентежений: „Пан [illegible] сказати, що до ветеринаря?" — „Ні, [illegible] до годинникаря! Нехай він його [illegible] нині він піє на годину пізніше."

ЛІК

Бричинський жалується у лікаря на [illegible] вість.

Лікар радить:

— Пийте щоранку склянку теплої [illegible]

— Я роблю це вже давно.

— Справді?

— Кава моєї господині це [illegible] вода.

ДИТЯЧА МУДРІСТЬ

Лікар: А тепер, дитинко, можеш [illegible] зати язик.

— А чи заграти на носі теж можу?

Тріюмфальний вїзд нац. фльоти до Барсельони.

НОВА УПРАВА МІСТА ПОЧАЛА УРЯДУВАТИ.

Нова міська управа Барсельони, що її іменував нац. уряд ще перед кількома днями почала відразу працювати після входу національних військ до столиці Катальонії. Безпосередньо за військовими частинами вїхали до міста величезні самоходові валки, які привезли харчі і тисячі скринь із ліками.

Військові кораблі національної армії приплили до барсельонської пристані у великій прапорній галї. Їх привитали парадні вистріли гармат. Над містом кружляли ескадри бомбовиків. Мисливські літаки, що летіли за бомбовиками виконували в повітрі ріжні сміливі акробатичні пописи.

Великі манїфестації в Італії.

На вістку про здобуття Барсельони, в чому теж брали участь італійські легіоністи, відбулися в Римі спонтанічні маніфестації. Мусоліні дістав вістку про здобуття Барельони негайно після обіду. Дуче промовляв на Венецькій площі до багатотисячної маси, яка зладила Мусолінієві величезні овації. Радісні маніфестації відбулися теж в інших частинах італійської імперії, в Масаві та у містах Абисинії. Маніфестації в Римі закінчилися ворожими окликами під адресою Франції. Годиться підкреслити, що Мусоліні заявив у своїй промові, що здобуття Барсельони „відкриває новий розділ у писаній нами Европі".

Промова мін. Бонне у французькому парляменті.

Міністр Бонне виголосив у четвер у французькому парляменті промову присвячену закордонній політиці Франції. У першій частині своєї промови говорив мін. Бонне про чехословацьку справу. Деякі посли закидували всі нещастя мінхенським умовам. Та ці умови були тільки наслідком попередніх подій, як напр. ремілітаризація Надренії, виповідження Німеччиною роззбройних клявзуль та прилучення Австрії. Франція стерпіла всі ті події і не противилася їм силою, тому теж важко, щоб Франція могла була зайняти інше становище в чеській справі. Французький уряд кількакратно повідомляв Чехословаччину, що Франція не може силою протиставитися плебісцитові, якого домагалося би німецьке населення Судетів.

Відтак із черги мін. Бонне обговорив близьку співпрацю французько-британську у всіх ділянках та французько-німецьку умову, яка повинна стати лиш першим етапом до співпраці обох держав. Франція, як сусід Німеччини мусить удержувати з Німеччиною добросусідські взаємини і загальне голосування у Франції наявно заявилося би за такими взаєминами.

Щодо італійсько-французького конфлікту, то Франція вповні піддержує своє давне становище. Франція не піде ні на арбітраж, ні на консиліяцію і не допустить до того, щоб хтонебудь нарушив інтегральність французької імперії. Державами східної та середущої Европи, як Румунія, Болгарія, Туреччина французький уряд цікавиться з господарських оглядів і до тих держав вислав окремі господарські комісії.

Щодо справ Польщі — заявив мін. Бонне — то приязнь із Францією є одним із головних чинників польської закордонної політики. Треба скінчити раз із легендою — говорив далі мін. Бонне — буцімто французька політика мала зривати зобовязання, що їх заключила на сході Европи у відношенні до Польщі, чи Совітського Союзу. Ті зобовязання істнують завжди і слід стосувати їх в такому дусі, в якому їх заключено.

В еспанській справі Франція й надалі буде придержуватися неінтервенції, але вона не може допустити, щоб чужа держава нарушувала неподільність Еспанії та загрозила таким чином безпеці Франції. Притому мін. Бонне покликався на заяву льорда Галіфакса, що Італія не буде старатися про ніякі економічні привілеї в Еспанії, еспанських кольоніях, чи островах, ані теж не буде робити заходів щодо територіяльних користей.

Кінець свеї промови присвятив мін. Бонне відповідям на полемічні атаки інтерпелянтів, зокрема відповідав довше на закиди пос. Керіліса та комуністичних промовців. Справжню бурю счинили комуністи, коли мін. Бонне іронічно почав говорити про начального редактора „Юманіте", посла Бері, який свого часу боронив у парляменті поневолених Чехословаччиною судетських німців, а підчас минулорічної кризи гаряче боронив Чехословаччину. Миру не можна боронити інтервенцією на всіх полях бою — заявив мін. Бонне. Розпалених комуністів мусів предсідник успокоїти загрозою, що перерве засідання. Соціялісти виявили при тому холодну байдужність.

Дискусія над звідомленням міністра закордонних справ закінчилася голосуванням, в якому урядові ухвалено довіря 374 голосами проти 228.

Розподіл кукурудзи для населення Карпатської України.

Як подає КУП, уряд видав обіжник до окружних урядів у справі розподілу кукурудзи між населення околиць, де тепер важко найти заробіток. Сільські ради рішать, які праці мають виконати люди, що дістали кукурудзу.

Жахливий землетрус у Чілє.

КІЛЬКАДЕСЯТЬ ТИСЯЧ УБИТИХ. — МІСТА ЗНИЩЕНІ РІВНО ЗІ ЗЕМЛЕЮ. — СТРАШНИЙ ПЕРЕПОЛОХ МІЖ НАСЕЛЕННЯМ.

У ночі з вівтірка на середу 25. ц. м. жахливий землетрус навістив Чіле і декілька провінцій Аргентини. З фраґментаричних вісток, що надходять з Полудневої Америки і Ню Йорку виходить, що найбільше знищені середущі і полудневі провінції Чіле. Землетрус зрівнав зовсім зі землею міста: Чілян і Сан Карльос. У самім лише місті Чіляи згинуло понад 10.000 осіб. Чіляи лежить 40 миль на схід від міста Консепсіон. Страшну смерть знайшли під звалищами театру всі присутні на виставі, бо з театру ніхто не врятувався. Місто поперетинане глибокими пропастями, що повстали підчас землетрусу. До них кидає військо масово вбитих. Зпід звалищ знищених домів доходять зойки і стогони ранених, яких нема кому ратувати, бо хто чудом урятувався з життям, покинув місто. З інших чілійських міст, в яких майже половина домів знищена зовсім, втікало населення у страшнім переполоці і таборує під голим небом.

Рятункова акція утруднена тому, що між столицею Чіле Сантіяго де Чіле та містом Консепсіон у полудневій частині республики й іншими містами знищені телефонічні і телеграфічні проводи, а залізнича комунікація перервана. Тому висилка рятункових кольон з лікарями і ліками натрапляє на нечувані труднощі. Всеж уряд робить всі можливі заходи, щоби прийти з допомогою населенню. На місце катастрофи відлітають лікарі літаками. В рятунковій акції бере участь військо. Уряд вислав вантажні самоходи з харчевими і санітарними засобами.

Президент республики Аґір скликав кабінет на надзвичайне засідання у справі рятункової акції. По засіданні президент з міністрами виїхав на терени, що їх навістив землетрус.

З новіших вісток виходить, що землетрус знищив теж сильно міста: Консепсіон, Анґоль, Пеллеґер і Параль.

В Консепсіон добули зпід румовищ 800 трупів. На підставі приблизних обчислень підчас землетрусу згинуло 15.000 осіб і 8.000 було ранених.

Зі сойму.

НАРАДИ БУДЖЕТОВОЇ КОМІСІЇ НАД ПРЕЛІМІНАРЕМ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ Й ВІРОІСПОВІДАНЬ.

Соймова буджетова комісія радила в четвер над прелімінарем буджету міністерства освіти та віроісповідань. Двогодинний реферат виголосив референт тієї частини буджету пос. д-р Сталь, який обговорюючи відносини між державною владою та духовенством, заявив, що ці відносини між представниками польського католицького духовенства та між органами державної влади укладаються чимраз краще. Якщо йде про греко-католицьке духовенство, то його діяльність — говорив референт — стоїть часто в суперечності з обовязуючими законами, не виключаючи конкордату. Доходить до того, що у політичній пристрасті гр.-кат. духовенство поводиться супроти католиків латинського обряду в той спосіб, наче б вони не були членами того самого віроісповідання. Поважні застереження мусить теж викликувати т. зв. місійна акція в східному обряді (в оригіналі: у візантійсько-славянському обряді).

У дискусії говорив **пос. Целевич**, який підкреслював невдовільний стан українського шкільництва, зокрема підкреслюючи недостачу високих шкіл та педагогічного ліцею.

Пос. Ваґнер говорив про потребу правного унормування обсади католицьких парохій, про адміністрування церковним майном та про уніфікацію календаря. Крім того п. Ваґнер говорив про буцімто невідповідну політ. діяльність греко-католицького духовенства та православного і домагався, щоб у спільному інтересі духовенство припинило таку діяльність.

Проти українського духовенства виступав теж пос. Остафін, який покликуючися на конкордат, твердив, що діяльність українського духовенства є ворожа для польської держави. У відповіді послові Целевичеві п. Остафін обурювався на „українську експансію, яка посувається аж до того, що береться винародовлювати польське село та поляків-грекокатоликів". Промовець звертався до міністра із закликом, щоб тим полякам дати змогу дістати релігійну потіху в рідній мові. Промовець домагався теж анулювання т. зв. „лекс Ґрабскі". На закінчення п. Остафін заквестіонував ще виховні методи деяких українських організацій, як напр. Луги та Соколи.

Пос. **Скрипник** говорив про низький рівень вселюдних шкіл на Волині, підкреслюючи, що воно має відємний вплив на розвиток тих земель. Відтак промовець говорив про декрет, який нормує відносини у православній церкві. Той декрет не взяв під увагу в організації православної церкви національного чинника. Тому теж духовенство не виконує своїх завдань якслід, що знову у свою чергу спричинює збільшення сектярства.

Пос. Кшиштонь узасаднював внесок, який змагає до підвищення кредитів на дотації для латинського обряду, заявляючи, що побільшення числа парохій у південно-східних воєвідствах причиниться без сумніву до згідного співжиття обох народів. Крім того пос. Кшиштонь оправдує ще свій другий внесок, щоб у буджеті міністерства віроісповідань та шкільництва вставити 100.000 зол. на започаткування будови інтернату для учнів Українського Хліборобського Ліцею в Черниці. При тому промовець одночасно просив, щоб паралельно до українських кляс створити теж польські кляси, бо є до них багато зголошень.

Прикінці дискусії пос. Целевич намагався ще відповісти на заміти деяких польських послів, одначе предсідник відібрав йому слово.

Всі ті, що влаштовують просфори, театральні вистави, концерти, забави та інші імпрези, нехай памятають, що місяць січень — це місяць Рідної Школи і тому ввесь дохід з таких імпрез пересилайте до Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська 46.

СОВІТСЬКІ КОРАБЛІ ДІСТАЛИ НАКАЗ НЕ ПЕРЕПЛИВАТИ ЧЕРЕЗ ГІБРАЛЬТАР.

Авас подає з Осльо, що норвеський летун, який пільотував в середу совітський корабель при виїзді з положеної на півночі пристані Бодо, заявив, що всі совітські кораблі дістали радіовий приказ із Москви, щоб вони стрималися із перепливом через Гібральтарський пролив.

Що писало „Діло“ 50 років тему.

Понеділок, 2⁄₁₄. січня 1889.

ПРОМОВА МАРШАЛКА СОЙМУ ПО УКРАЇНСЬКИ.

Краєвий маршалок гр. Тарновський замикаючи сесію сойму виголосив промову, в якій зробив огляд шестилітньої діяльности сойму. В цій промові сказав він оцю частину по українськи:

„Замикаючи нині цю соймову сесію і з нею шестилітній період законодатної діяльности сойму, прощаю Високу Палату бажанням, щоб майбутній краєвий сойм міг у приятливих обставинах і серед загального добробуту займатися поступовою поправою наших відносин і працювати для добра дорогого нам усім краю.“

Це була уступка маршалка на постійні домагання українських послів, щоб президія сойму вживала також української мови нарівні з польською.

ІТАЛІЙСЬКО-ФРАНЦУЗЬКІ ВЗАЄМИНИ.

„Нині має бути відкрита нова сесія італійського парляменту. До „Політ. Корр.“ пишуть з Риму, що король має у престольній промові зазначити з особливою вагою виправдану надію на втримання миру. У Франції привязують теж до цієї промови велику вагу і сподіються, що король зазначить в ній також добрі відносини до Франції“.

Ревізії серед українців у Вильні.

Як подає польська вечірня преса, виленська поліція перевела минулої ночі ревізії серед місцевих українських діячів та студентів університету. Найдено чимало компромітуючого матеріялу, зокрема серед кореспондентів львівських часописів. Кілька осіб затримано до диспозиції суду. Дальші подробиці тримають в тайні з огляду на слідство.

Змова в Румунії.

ДАЛЬША ТЕРОРИСТИЧНА АКЦІЯ „ЗАЛІЗНОЇ ҐВАРДІЇ“.

Агенція Радор оголошує такий комунікат: Дня 7. ц. м. в одному з домів на передмісті Букарешту мав місце вибух, що вбив б. члена „Залізної Ґвардії“. Слідство устійнило, що вибуховий матеріял доставив пор. Думітреску з військового хемічного бюра. Він кермував також технічною підготовою терористичної акції леґіоністів, яку вирішило невеличке число леґіоністів, що стануть на чолі бувшого руху „Залізної Ґвардії“. На другий день після вибуху пор. Думітреску зник десь зі службового мешкання, одначе його арештували 24. ц. м. в робітні, в якій він при допомозі 22 товаришів конструував огнемети поемности 20 літрів, що їх можна викинути на віддаль 100 м. під тисненням 20 атмосфер. Огнемети складались із бензини, нафти та мацуту. 11 з тих огнеметів перевезли возами в невідомому напрямі, 5 найдено у складі фабрики цементу. Арештовано всіх 22 співвинуватих, які признались до участи в терористичній діяльности „Залізної Ґвардії“. Пор. Думітреску заявив, що задумував підпалити будівлю почт і телефонів, електрівню, радіостацію та інші прилюдні будівлі, згідно з широкими плянами провідників леґіоністів. Ранком 25. ц. м. пор. Думітреску скінчив самогубством.

Клайпедська директорія на авдієнції у литовського президента.

Члени нової клайпедської директорії приїдуть у пятницю до Ковна, де прийме їх президент та уряд Литви. Разом з ними приїде клайпедський губернатор.

ЛИТВА НЕ ВІДСТУПИТЬ НІКОМУ КЛАЙПЕДИ.

Коментуючи промову губернатора Клайпеди, урядова „Лієтувос Аідас“ підкреслює, що Литва дістала Клайпеду на основі міжнародного акту — париської конвенції — і тому без згоди сиґнатарів цієї конвенції не може віддати ані куска клайпедської території. Не зважаючи на внутрішньо-політичні зміни після недавних виборів, правна основа автономного клайпедського краю не змінилася.

—o—

Здоровий прояв.

VIII. ВИКАЗ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно з нагоди **Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі ВП.: церква Поториця (Сокаль) 80, читальня „Просвіти“ Тростянець (Бучач) 6, Кружок Р. Ш. Княждвір-Баня 10, Філія „Союзу Українок“ Солотвина 40, Кружок Р. Ш. Солотвина (з пушки д-ра Мироновича) 5.14, Кружок Р. Ш. Хирів 6.40, о. Мирослав Сенета Павлокома 50, Кружок Р. Ш. Монастириська 25, Кружок Р. Ш. Жежава 3.35, Кружок Р. Ш. Кошилівці 30, читальня „Просвіти“ Висічка 5, секція господинь Озерянь 10, гр.-кат. парох. уряд Пилипче (Борщів) 14.10, Кружок Р. Ш. Мшана к. Львова 43.62, о. Юрій Боднар Яйківці 13, Михайло Скіцко, Ірина Зелена й Евген Фрей Яйківці (всі троє) 2.50, Петро Дінг Синьків к. Заліщик (Маланка) 3.50, Окружний Союз Кооператив Збараж 50, д-р Степан Савочка Пістинь 5, І. Цюрак Датинь (на Волині) 5, Петро Чукур Яблонів (непринята винагорода стопчатівського хору від кооп. „Єдність“ в Уторопах) 20, Я. Рибойчук Конотопи (Сокаль) 25.60, М. Ґижа Висова к. Горлиць 2.50, церква Бібрка 74, Кружок Р. Ш. Острів к. Теребовлі 21.70, Кружок Р. Ш. Денисів 72.51, Володимир Свістель Станиславів 5.20, кооп. „Згода“ Завалів 7.80, Юрось Ганіткевич (коляда у своїх родичів) Вишнки 4, Госп.-Торг. Кооператива Волода 14.80, Петро Лопушанський Святе 4, Лівків. Комісія 6. української ґімназії у Кремянці 8.35, м-р Іван і Марія Головецькі Острів Великопольський 10, о. Іван Яворський Могильниця к. Теребовлі 100, кооп. „Надія“ Супранівка к. Підволочиськ 17, Кружок Р. Ш. Різдвяни 15.50, Корнель Сваричевський Залісе (Борщів) 20. (Продовження буде).

Чи знаєте, які заслуги поклала „Просвіта“ для національного добра? Якщо так, то вплетіть свою нитку у прапор „Просвіти“!

ПРЕЗИДЕНТ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ПРИЇДЕ ДО АНГЛІЇ?

Як подає льондонський „Стар“, король Юрій VI. підчас своєї візити у Вашинґтоні в літі цього року запросить през. Рузвельта до Англії. Якщо Рузвельт прийме запросини, відвідає при цій нагоді також Францію.

НОВИНКИ

28 СІЧЕНЬ

СУБОТА

Ст. ст. 20. січня 1939.
Павла з Тиваїди.
Лат. Флявіяна.
Сонце: схід — 7.05, захід — 16.00.
Місяць: схід — 10.35, захід — 00.25
Перша чверть місяця в год. 14.

Завтра: 29. січня. **Неділя.**
Ст. ст. 21. січня 1939.
Неділя Митаря і Фарисея. Петра.
Лат. Нед. 4. по 3 Королях. Франціс[illegible]
Сонце: схід — 7.04, захід — 16.11.
Місяць: схід — 11.10, захід — 1.33.

—o—

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорушини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 2820 75-100

— **З якнайкращих шкірок футро** — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік оснув. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2500 133-0

— **Звичайні Загальні Збори** Відділу Українського Центрального Комітету у Львові відбудуться в неділю 29. січня 1939. р. в год. 10-ій зранку в салі Т-ва „Луг“ при вул. Коперника 5. — **Управа Відділу У. Ц. К.**

— **Традиційну просфору** уладжує читальня „Просвіти“ в Знесінні Старім у неділю 29. січня ц. р. у домівці читальні в год. 5-ій вечором. — Крім того в неділю 29. ц. м. в 12-ій год. вполудне уладжує Т-во „Зоря“ спільну просфору для своїх членів у власній домівці при вул. Вірменській ч. 25. — У четвер 2. лютого ц. р. уладжує Т-во українських студентів католиків „Обнова“ просфору в салі Народнього Дому при вул Рутовського ч. 22. II. пов. в год. 8-ій вечором.

— **Старшина Кружка РШ** ім. Г. Барвінок подає до відома, що продовження Гигієнічного Курсу під проводом Українського Гигієнічного Товариства пічнеться 31. січня ц. р. в [illegible] год. вечором. Курс тріватиме 3 місяці, програма загальна з практичними вправами, з іспитами та свідоцтвами. Інформації при вписах в канцелярії школи ім. Т. Шевченка при вул. Мохнацького 12, між 12.30—1.30 год. Для абсольвенток попереднього курсу пільги в оплаті.

— **Німці в Українській Армії.** На згадану тему виголосив сотн. О. Думин з Кенігсбергу відчит у німецькій мові в пятницю 27. ц. м. в салі Українського Наукового Інституту у Берліні.

— **Смерть носія в торфовім рові.** Один з мешканців Рісни Польської вертаючись у середу [illegible] ц. м. з Левандівки до дому запримітив у рові торфовища людську голову з шапкою залізничника. Перестрашений своїм відкриттям повідомив поліцію, яка ствердила, що в рові замерз 48-літній В. Клепацький, носій на залізниці з Левандівки. Далі слідство виявило, що Клепацький вернувся до хати підхмелений у вівторок вечором і по сварці з родиною вийшов з хати. По дорозі до Рісни Польської попав до рова з торфовища, де загряз по шию в болоті і в ночі помер зі зимна.

— **Трагічний випадок під Підгайцями.** Недалеко стації Підгайці поїзд переїхав на смерть 30-літнього селянина, який ішов стежкою у напрямі Рудник. При вбитім не знайшли ніяких записок ні документів.

— **Краєва хроніка.** У Климці і в Долині [illegible] хомлено два тартаки, в яких знайшло працю 200 робітників. — У Кальникові пов. Мостиська два злодії дісталися на стрих селянина Петра Лебідька і вкрали два мішки льону. Селянин прокинувшись зі сну вибіг за злодіями і почав їх здоганяти. Тоді один зі злодіїв стрілив до Лебідька і важко зранив його в околиці серця. Лебідько помер по кількох хвилинах. Поліція шукає за злодіями.

— **Арештування на Сов. Білоруси.** В Мінську Ґ. П. У. арештувало 6-ох вищих урядовців комісаріяту освіти Сов. Білоруси за саботаж на освітній ділянці. Безпосередньою причиною арештування була недостача шкільних підручників, бо більшість зпоміж них усунули з обігу в Сов. Україні та Білоруси, нібито за „ідеологічні ухили“ та за опозиційний зміст.

— **Таємна смерть популярного змагуна.** Спортовий світ Відня живо цікавиться таємничою смертю одного з найпопулярніших і найкращих змагунів б. Австрії Сінделяра, якого знайшли неживого в помешканні пані Кастан[illegible]. Дотеперішне слідство виявило, що Сінделяр вчадився світляним газом. Поліція повинна ствердила, чи Сінделяр скінчив самогубством, чи це лише нещасливий випадок.

— **Перед загальним списом населення в Німеччині.** Відсунений минулого року загальний спис населення переведуть мабуть 17. [illegible] 1939. р. Він обійме всі території Німеччини включно з б. Австрією та Судетами. Останній спис населення в Німеччині переведено в 1933. р.

— **Трагічні наслідки боротьби** [illegible] Мешканці міста Едремії над Егейським [illegible] і довколишні селяни були недавно свідками [illegible]

зятої боротьби верблюдів, що їх спровадили з кількох околичних віляєтів (округ). Боротьба верблюдів викликала захоплення юрби, яка приглядалася їй з зацікавленням, як велитенські звірята кидалися на себе і намагалися взаїмно повалити себе на землю. Одначе ця боротьба закінчилася трагічно, бо один з верблюдів кинувся на юрбу тратуючи глядачів. Під копитами розлюченого верблюда згинула молода дівчина. Крім того кілька осіб було ранених.

— **Енергійну боротьбу** веде в останньому часі турецька влада з пачкарями і курцями опію. Тому, що замикання пачкарів в арештах доводить лише до поширення потайної продажі і курення опію між вязнями, влада рішила замикати пачкарів і курців опію в окремих концентраційних таборах.

— **Смілива крадіж 15-літнього хлопця.** В перших днях грудня 1938. р. пропав з Гельсінгфорсу 15-літній носій, який украв з каси підприємства, де працював, 100 тисяч фінляндських марок. Поліція почала розшуки за несовісним хлопчиною по цілім краю, але без успіху. Щойно вчора вечором заалярмовано поліцію, що недалеко Гельсінгфорсу замерз між ледами на морю рибальський човен. Змоторизована рибальська стежа арештувала залогу човна, що складалася з трьох осіб, між якими був вояк дезертир і 15-літній хлопчина. Слідство виявило, що хлопчина купив за крадені гроші рибальський човен і понад 1.000 кґ. ріжних товарів, з якими хотів утекти за кордон. Одначе сильні морози знівечили пляни молодого авантурника, від якого поліція відобрала вже лише 18 тисяч марок.

— **Автобусова катастрофа і пожежа корабля.** Під Клюж переповнений подорожніми автобус розбився до придорожнього дерева. 20 осіб е важко ранених. — На німецькому кораблі „Порта" в Данціґу вибухла пожежа, яку вгасила пожежна сторожа. Причин пожежі покищо не вияснили.

— **„Непоправні вороги соціялістичної господарки".** В Харкові Г. П. У. арештувало двох директорів бровару Гавриленка і Фролова за невиконання нових постанов про працю. Оба директори не стосували репресій до робітників, які спізнювалися до праці. Щоб оправдати робітників перед владою, дирекція подавала фальшиві звіти про усунення робітників, в яких виднілись прізвища звільнених робітників уже зперед кількох років або померших. Спеціяльна комісія перевела інспекцію бровару та усунула 17-ох робітників як „непоправних ворогів соціялістичної господарки". Совітська преса веде далі кампанію за поширення прав майстрів, збільшення їх авторитету й обнижки дальшої винагороди за працю. „Стахановський рух" поволи зліквідують, а „стахановці" обіймуть становища директорів, начальників і майстрів. Згідно з новими декретами совітська влада кладе теж головний натиск на загострення дисципліни праці і піднесення видайности праці і не звертає уваги на рекорди поодиноких робітників.

— **Наплив туристів на Аляндські острови.** Політичні кола Фінляндії затривожені наглим заінтересуванням чужинних туристів Аляндськими островами. Дотепер ці острови не викликували спеціяльного зацікавлення туристів, хоч саме тепер припадає у Фінляндії найрухливіший туристичний сезон. До ріжних місцевостей Аляндських островів прибувають тепер десятки чужинних туристів.

— Гірка вода оліґотечна виробу фабр. „ЗДОРОВЛЯ" дешева, знаменито прочищує шлунок. Жадайте в аптиках. 3064 12—50

— Запір. Фахові свідоцтва лікарських повагу підкреслюють додатне ділання природної гіркої води „Франціпіна Йосифа" в людей, які виконують мало руху.

—o—

Відозви й комунікати.

ВИКЛАДИ НА КООПЕРАТИВНІ ТЕМИ.

Товариство Українських Кооператорів у Львові улаштовує в місяцях січні—березні загальнодоступні виклади на кооперативні теми які відбуватимуться в льокалі Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові, Техніцька 1, від год. 6-ої ввечір.

В січні—лютому відбудуться виклади в таких речинцях:

1) В суботу 28. січня ц. р. виклад дир. Остапа Луцького про стан української кооперації в Польщі в 1937/8. рр.

2) У вівторок 31. січня виклад д-ра Іллі Витановича про заслуженого кооперативного діяча, бл. п. Костя Паньківського.

3) В суботу 4. лютого виклад д-ра Карла Коберського про вишкіл і дошкіл кооперативних працівників.

4) В суботу 11. лютого виклад ред. Андрія Жука про піонїра кредитової кооперації на Україні, Грицька Галагана.

5) В суботу 18. лютого виклад м-ра Ірини Гладкої про значіння жінки в кооперативному русі.

6) В суботу 25. лютого виклади інж. Юліяна Павликовського і рев. Дмитра Квасниці про споживчу кооперацію.

7) У вівторок 28. лютого виклад д-ра Зенона Петрова про ремісничу кооперацію.

Теми викладів на місяць березень будуть своєчасно оголошені в пресі.

—o—

З судової салі.

ЗА НАМАГАНИЙ ПЕРЕХІД НА КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Перед окруж. судом у Станиславові відбулася розправа проти двох ґімназійних учеників у Коломиї: **14-літнього Петра Совія і 18-літнього Дениса Демчишина** за намаганий нелегальний перехід кордону з кількадесятьома золотими без дозволу девізової комісії. Арештовані у Ворохті зізнали, що хотіли перейти кордон, щоби вступити до українських шкіл. Підс. Демчишин зізнав, що хотів вступити до консулярної школи. Суд засудив **П. Совія** на приміщення в поправнім заведенні з припиненням кари на 3 роки, **Д. Демчишина на 6 місяців вязниці.**

Крім того за намаганий перехід кордону окружний суд засудив **Володимира Кордубу, студ. філ. і Петра Кулика, абсольвента семинарії обох зі Львова, по 10 місяців вязниці, а Маріяна Калитяка, безробітного з Коломиї, на кару 6 місяців вязниці.**

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „Я ЗГРІШИЛА".

Французька фільма з Марселею Морґан та славним Ремі. Кримінально-любовна історія. Молоденька російська еміґрантка, сирота, вплутана у злочин; на неї паде підозріння, що вона вбила сина багатого промисловця, з яким завела знайомство. Її звільняють завдяки впливові одного присяжного судді, що щиро перенявся її недолею і вірить в її невинність. Цей присяжний суддя — власник крамниці з усякими колесами приймає її до себе, коли вона не має ніяких засобів прожитя. Не маючи сміливости признатись перед родиною, хто ця новоприбнята співробітниця, він мусить вести подвійну гру, хоч його мотиви якнайчесніші. З цього виринає ціла низка конфліктів, цікаво зображених. Фільма, наче добра драма, не зовсім з „геппіендом", але і не без ідеї.

КІНО „ЕВРОПА": „ПРИГОДА ВДВІЙКУ".

Внучка міліонера. Очевидно американського. Міліонер — власник велитенського товарового дому. Внучка терпить на своєрідну недугу міліонерів — на поневолення від надміру багатства та дисципліни. Вона хоче напертї свободи. Втікає. Спочатку на край світа, у намірах, у дійсности до того самого міста, де живе — до Ню Йорку. Хоче працювати сама на себе і сама для себе. Дістає скромну посаду у крамницях свого діда, інкоґніто. За той час великий щоденник поміщує сензаційні репортажі з її життя та обмавує її діда-тирана. Репортажі пише молодий журналіст, що має собі за заслугу, що відкрив інкоґніто молодої міліонерки тоді, як уся тайна урядова та приватна поліція не може її найти. Який кінець зустрічей журналіста з молодою міліонеркою можна догадатися. У фільмі веселі побутові сцени американського життя в міліонових містах і хмародерах. Головні ролі грають Фридрик Марч і Вірджінія Брюс.

—o—

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Загальні Збори Сокола І. у Станиславові відбулися минулого тижня, на яких вибрано новий провід з дир. К. Вісневським як головою.

Службовий договір. Надзірна Рада Окружного Союзу Українських Кооператив приняла на своєму засіданні службовий збірний договір, що його в найкоротшому часі підпишуть обі сторони. Договір вплине корисно на діяльність ОСУК.

Йорданські торжества пройшли і цього року величаво. Прибули маси народу, прийшли процесії з усіх церков, були представники польської армії, влади, було кілька десятків вояків, грала військова орхестра. Акту водосвяття доконав Преосв. Кир Лятишевський, співав хор питомців, військова орхестра відіграла кілька українських колядок та молитву на мельодію „Боже цось Польське"

Б. Л.

Спорт.

МИСТЕЦТВО ПОЛЬЩІ У ЛЬВОВІ.

ПЗГЛ визначив фінали гаківкових мистецтв Польщі до Львова. Тому, що погода знову погіршилася, ці мистецтва перенесли на 17—19 лютого.

УКРАЇНА — ҐВЯЗДА.

Боксерські змагання обох дружин за мистецтво львівської В-кляси відбудуться в неділю 29. н. м. в салі Колісею при вул. Сонячній. Початок змагань в год. 11.30 вполудне.

ПІНҐ-ПОНҐ.

С. У. К. II. — ЗОРЯ II. 3:2.

Юніори купців вирішили свою першу міжклюбову стрічу у свою користь. Для Купців пункти здобули Козовий М., Затверський В. і Сторощук Р. для Ремісників Вентик і Турко. Мистецтво в пінґ-понґу С. У. К. на рік 1938—39 здобув Коваль В. II-ге місце Терлецький, Гриць Т. Стецик М.

—o—

Нові книжки й журнали.

Іван Ірлявський: ГОЛОС СРІБНОЇ ЗЕМЛІ. Збірка віршів. Книгозбірня „Пробоєм". Прага, 1938. 16-ка, стор. 32.

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 27. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Субота 28. І. год. 7.30 веч. „Тартюф".

Неділя 29. І. год. 12. впол. „Кіт в чоботях" — казка. — Год. 3.30 попол. „Тартюф". — Год. 7.30 веч. „День без брехні".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця 27., субота 28. і неділя 29. І. театр нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

Управа театру відповідаючи на запрошення улаштовує в салях Т-ва „Просвіта" низку популярних вистав:

ЛЬВІВ-ЗАМАРСТИНІВ:

27. І. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ-БОГДАНІВКА:

28. І. Дай серцю волю.
29. І. Сорочинський ярмарок.
30. І. Пісня Бескиду.
31. І. Невольник.
1. II. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА:

2. II. Дай серцю волю.
3. II. Пісня Бескиду.
4. II. Гетьман Полуботок.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЗОЛОЧІВ:

28. І. Подвійна бухгальтерія.
29. І. Гриць.
30. І. Сієі.

В наймі: „Ковальчик-Скрайдачний".